

N:o 174.

Af herr **A. Hedin** i Stockholm, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhängan om ändringar uti instruktionen för jernvägsstyrelsen.*

Instruktionen för jernvägsstyrelsen säger i § 35, att generaldirektören och ledamöterna i styrelsen förordnas af Kongl. Maj:t, men att den öfriga personalen vid förvaltningen af statens jernvägstrafik tillsättes af styrelsen.

I fråga om formerna för ärendenas handläggning äro bestämmelserna så knapphändiga, som om man framför allt haft i sigte att befria styrelsen från kontroll, att ej begränsa godtycke eller hindra mannmån i magtutöfningen. I § 6 medgifves sålunda, att »ärenden må, der deras vikt och beskaffenhet *ej anses* fordra samtliga ledamöters närvaro, af generaldirektören jemte föredraganden handläggas och afgöras». Det lärer således bero af den allena beslutande chefen att »anse», att han eger att i *en* styrelseledamots närvaro afgöra hvilka som helst ärenden han finner för godt att låta på det sättet »handläggas och afgöras», deribland det stora antalet ärenden angående antagande och befordran af tjänstemän.

Vore ej detta fria spelrum lemnadt öppet åt godtycket, vill man gerna föreställa sig, att ett sådant styrelsebeslut ej skulle kunnat, åtminstone ej utan någon motsägelse, fattas, som det, hvilket gifvit anledning till denna motion.

Af här nedan följande handlingar inhemtas:

1) af jernvägsstyrelsens protokoll den 16 januari 1897, att styrelsen — bestående af generaldirektör Cronstedt och öfverdirektör Hahr — förordnat en bokhållare att upprätthålla de med byråassistentbefattning å trafikafdelningens öfverdirektörsexpedition förenade göromål, samt

2) af utdrag af protokollet, hållet hos Stockholms rådstufvurätt den 3 februari 1897, att den sålunda med styrelsens förtroende hugnade tjänstemannen stod under tilltal för brott — å allmän plats föröfvad uppsåtlig misshandel, hvaraf följt svår kroppsskada — för hvilket han kort derefter af rådstufvurätten dömdes att undergå straffarbete i tre månader.

Det är att förmoda, att ett förordnande till högre befattning ej under sådana omständigheter skulle kunna ens ifrågasättas hos någon annan styrelse, än jernvägsstyrelsen, så vida ej det nu af jernvägsstyrelsen gifna föredömet, om det förblifver onäpst, kan komma att verka förakt för en grundsats, som, ehuru ej inskrifven i några instruktioner, ändock borde vara själfklar och erkännas för ovillkorligt förbindande. I alla händelser lärer, sedan man funnit att denna skrifna lag ej existerar för jernvägsstyrelsen, Riksdagen ej böra underlåta att på detta förhållande fästa Kongl. Maj:ts uppmärksamhet. Jag tillåter mig därför att föreslå,

att Andra Kammaren för sin del besluter en skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan, att Kongl. Maj:t tacktes vidtaga sådana förändringar i bestämmelserna om jernvägsstyrelsens befogenhet att förordna tjänstemän och betjente samt om formerna för utöfningen af denna befogenhet, att såvidt möjligt missbruk förbyggas.

De åberopade handlingarna äro af följande lydelse:

1)

Afskrift.

Kongl. jernvägsstyrelsens protokoll den 16 januari 1897.

Närvarande:

Herr generaldirektören m. m. grefve Cronstedt; herr öfverdirektören m. m. Hahr.

§ 1.

S. D. Sedan Kongl. Maj:t genom nådigt bref den 31 nästlidne december funnit godt medgifva inrättandet af en tredje öfverdirektörs-assistentbefattning å trafikafdelningen, fann kongl. styrelsen — med tillämpning af de i Kongl. Maj:ts nådiga bref den 15 november 1895 och 31 december 1896 meddelade föreskrifter, enligt hvilka vissa befattningar icke finge besättas med ordinarie innehafvare, utan i fråga om hvilka styrelsen endast finge meddela förordnande att tills vidare upprätthålla de med befattningarne förenade göromål — skäligt förordna byråassistenten å trafikafdelningens öfverdirektörsexpedition Johan Emil Lundberg att för tiden från årets ingång upprätthålla de med berörda öfverdirektörsassistentbefattning förenade göromål med åtnjutande af det för berörda befattning i gällande stat uppförda arfvode 4,200 kronor om året enligt 1:a löneklassen.

§ 2.

Vidare beslöt kongl. styrelsen förordna bokhållaren Jacques Lagercrantz och kontorsskrifvaren Carl Frode Claesson Poller att jemväl från årets början tills vidare upprätthålla, Lagercrantz de med byråassistentbefattning å trafikafdelningens öfverdirektörsexpedition och Poller de med bokhållarebefattning å samma expedition förenade göromål, båda mot åtnjutande af de för befattningarne i stat uppförda arfvoden enligt 7:e löneklassen eller 2,400 kronor om året.

In fidem
Gustaf Welin.

Rätteligen afskrifvet; betygar
Ex officio
L. H. Gyllenhaal.

2)

Afskrift.

N:o 4, 3 Afd.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stockholms rådstufvurätt den 3de februari 1897.

S. D. Vid återföretagande af det från 13 nästlidne januari till denna dag uppskjutna ransakningsmålet angående bokhållaren i kongl. jernvägsstyrelsen Jacques Lagercrantz, tilltalad för misshandel, instälde sig i närvaro af t. f. stadsfiskalen Carl Gustaf Lidberg såsom allmän åklagare, Lagercrantz genom sitt förut i målet anlitade ombud vice häradshöfdingen Eduard Sparre, hvaremot målsegaren förgyllaren Oscar Waldemar Rylander icke lät sig afhöra.

Rådstufvurätten afkunnade följande vid förutgången enskild öfverläggning beslutade

Utslag.

Som genom hvad tilltalade bokhållaren i kongl. jernvägsstyrelsen Jacques Lagercrantz själf erkänt samt hvad i öfrigt i målet förekommit, är utredt, att Lagercrantz måndagen den 11 maj 1896 på morgonen å Lutternsgatan här i staden med en käpp tilldelat förgyllaren Oscar Waldemar Rylander ett slag å venstra ögat, hvaraf uppkommit de skador, som omförmälas i medicine doktoren Erik Nordensons i målet företedda tvenne intyg af den 27 maj och den 21 december sistlidet år och hvilka skador haft till påföljd, att Rylander förlorat synförmågan å nämnda öga och att detsamma till förekommande af sjukdom i det andra ögat måst borttagas;

alltså och då den sålunda inträffade skadan är att hänföra till sådan svår kroppsskada, hvarom i 10 § 14 kapitlet strafflagen sägs, men misshandeln skett af hastigt mod och utan afsigt att åstadkomma skada af nyss angifna beskaffenhet samt jemväl i öfrigt under förmildrande omständigheter,

pröfvar rådstufvurätten, som låter bero vid den emellan Lagercrantz och Rylander beträffande den af den sistnämnde i målet förda skadeståndstalan enskildt träffade förlikning, rättvist i anledning af den utaf åklagaren i målet förda talan, i förmåga af 14 kapitlet 11 § och 11 kapitlet 15 § samt 25 kapitlet 20 och 22 §§ allt strafflagen, döma Lagercrantz att för å allmän plats föröfvad uppsåtlig misshandel, hvaraf följt svår kroppsskada, undergå straffarbete i tre månader äfven-

som att under lika lång tid vara i mistning af sin tjenstebefattning i kongl. jernvägsstyrelsen,

skolande Lagercrantz ersätta Rylander dennes rättegångskostnad med fordradt och medgifvet belopp femtiofem kronor jemte hvad Rylander kan visa sig hafva utgifvit till lösen af rådstufvurättens protokoll i målet.

Från förestående utslag, som innefattade undertecknad vice notaries samt vice ordföranden herr rådmannen Löwenhielms sammanstående mening, var stadsnotarien Strahl så till vida skiljaktig, att han jemlikt de af rådstufvurätten åberopade lagrum bestämde det straff, hvartill Lagercrantz gjort sig förfallen, till straffarbete i två månader samt mistning under lika lång tid af Lagercrantz tjenstebefattning i kongl. jernvägsstyrelsen.

Efter utslagets afkunnande meddelades följande besvärshänvisning.

Den, som med detta utslag icke åtnöjes, eger att deruti hos Kongl. Maj:ts och rikets svea hofrätt söka ändring genom besvär, hvilka skola underskrifvas af klaganden sjelf eller lagligen befullmäktigadt ombud samt sist innan klockan tolf å femtonde dagen här-efter, som, denna oräknad, blifver torsdagen den 18 innevarande månad till bemälde kongl. hofrätt ingifvas; men försummas det, skall klaganden hafva förlorat sin talan och besvären komma ej under pröfning. Afträdde. År och dag som ofvan.

På Rådstufvurättens vägnar:

C. A. Svedelius.

Om remiss till kammarens tillfälliga utskott n:o 4 anhålles.

Stockholm den 2 april 1897.

A. Hedin.